

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

49.

KURIER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 21-го Іюня — 1838 — Wilno. Wtorek. 21-go Czerwca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 13-го Іюня.

Государыня Императрица съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Александрю Николавною, выхавъ 31-го Мая (12-го Іюня) поутру, изъ Берлина, по благополучномъ путешествіи изволила прибыть 1 (13) Іюня, вечеромъ, въ Фишбахъ, и остановиться для ночлега въ замкъ Принца Вилгелма, брата Его Величества Короля Прусскаго. На другой день, въ два часа по полудни, Ея Императорское Величество предпринять изволила дальнѣйшее путешествіе, а около восьми часовъ вечера, прибыть въ замокъ Фюрстенштейнъ, принадлежащій Графу Гохбергу, и отличающійся мѣстоположеніемъ при хорошемъ воздухѣ, гдѣ и расположилась со всею свитою.

Изъ Фюрстенштейна выехать, отъ 5 (17) Іюня.

„Сего 4 (16) Іюня Государыня Императрица изволила начать пользованіе Оберъ-Зальцбрунскою минеральною водою. Отправившись рано поутру изъ Фюрстенштейна къ источнику, Ея Императорское Величество встрѣчена была всеми посетителями Зальцбруна, которые и удостоились милостиваго привѣтствія Монархини.

На другой день, въ Воскресенье, въ присутствіи Ея Величества и Государыни Великой Княжны Александры Николаевны, отправлена была Божественная литургія въ Греко-Россійской церкви, устроенной въ замкъ Фюрстенштейнъ.

Здоровье Ея Величества, благодаря Бога, весьма удовлетворительно, равно и Ея Высочество находится въ вождельномъ здравіи.

— О путешествіи Его Императорскаго Высочества Цесаревича Наслѣдника Престола, получены здѣсь слѣдующія извѣстія:

„1-го Іюня, на другой день по отбытіи Государя Императора изъ Стокгольма, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, въ сопровожденіи Его Королевскаго Высочества Наслѣдника Принца Шведскаго и всей Своей свиты, изволилъ посѣтить, въ двенадцатомъ часу утра, Академію Наукъ. Президентъ ея, знаменитый Берцеліусъ, и многіе члены Академіи встрѣтили Ихъ Высочества у крыльца. Обозрѣвъ музеумъ Натуральной Исторіи, особенно примѣчательный полнымъ собраніемъ естественныхъ произведеній Скандинавіи, Его Императорскому Высочеству угодно было посѣтить комнаты и лабораторію Берцеліуса.

„Послѣ сего, Ихъ Высочества изволили осматривать Военное Училище близъ города въ Карбергъ; откуда возвратясь во дворецъ, были въ придворной церкви, въ которой хранится хоругвь Королевства, и осматривали залу засѣданія государственныхъ сословій.

„Въ пять часовъ пополудни, Государь Цесаревичъ былъ на обѣденномъ столѣ у Его Величества Короля, къ которому были приглашены только свита Его Императорскаго Высочества и нѣкоторые изъ придворныхъ чиновъ, а въ десять часовъ вечера, на концертъ у Наслѣдной Принцессы.

„2 го Іюня. Въ одиннадцать часовъ утра, Госу-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, 13-go Czerwca.

НАЙЯŚНИЙША ЦЕСАРЗОВА JEJ MOŚĆ z JEJ CESARSKĄ WYSOKOŚCIĄ WIELKĄ XIEŻNICZKĄ ALEXANDRĄ NIKOLAJEWNĄ, wyjechawszy 31-go Maja (12 Czerwca) rano, z Berlina, po szczęśliwej podróży, raczyła przybyć 1 (13) Czerwca, wieczorem do Fischbach, i stanąć na nocleg w zamku Xiążęcia Wilhelma, brata Najjaśniejszego Króla Jego Mości Pruskiego. Następnego dnia, o godzinie wtórej z południa, NAJJAŚNIJSZA CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła przedsięwziąć dalszą podróż i około godziny ósmej wieczorem, przybyć do zamku Fürstenstein, należącego do Hrabiego Hohberg, i odznaczającego się przyjemnem położeniem z dobrem powietrzem, gdzie się z orszakiem całym rozłożyła.

— Z Fürstensteinu piszą pod dniem 5 (17) Czerwca:

„Dzisiaj, dnia 4 (16) Czerwca, CESARZOWA JEJ MOŚĆ zaczęła używać kąpieli mineralnych źródeł Ober-Salzbrunnskich. Wyjechawszy rano z Fürstensteinu do źródła, NAJJAŚNIJSZA PANI spotkaną została przez wszystkich gości Salzbrunn, którzy udarowani zostali łaskawem przywitaniem MONARCHINI.

„Nazajutrz, w niedzielę, w obecności CESARZOWEJ JEJ MOŚCI i WIELKIEJ XIEŻNICZKI ALEXANDRY NIKOLAJEWNY, odprawiona była Liturgia Bozka w kaplicy Greko-Rossyjskiej, urządzonej w zamku Fürstenstein.

„Zdrowie NAJJAŚNIEJSZEJ PANI, dzięki Bogu, wcale uspokajające, równie i JEJ WYSOKOŚĆ znajduje się w pożądanem zdrowiu.

— O podróży JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI CESARZEWICZA NASTĘPCY Tronu, otrzymano tu następujące wiadomości:

„D. 1-go Czerwca, nazajutrz po wyjeździe CESARZA JEJ MOŚCI ze Stockholmu, NASTĘPCA CESARZEWICZ JEJ MOŚĆ, towarzyszony od JEJ KRÓLEWSKIEJ WYSOKOŚCI NASTĘPCY Tronu Szwedzkiego i całego Swego orszaku, raczył odwiedzić, o godzinie 12-iej z rana, Akademię Umiejętności. Prezydent jej, sławny Berzelius, i wielu Członków Akademii, spotkali Ich WYSOKOŚCIE na schodach. Obejrzawszy muzeum Historii Naturalnej, szczególnie słynące zupełnością zbioru produktów Skandynawii, podobało się JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI odwiedzić pokoje i laboratorium Berzeliusa.

„Potém, Ich WYSOKOŚĆ, raczyli oglądać Szkołę Wojskową, blisko miasta w Karbergu; z kąd powróciwszy do pałacu, byli w kaplicy pałacowej, w której chowana jest chorągiew Królestwa, i oglądali salę posiedzeń stanów krajowych.

„O godzinie piątej z południa, CESARZEWICZ JEJ MOŚĆ był na obiedzie u Króla, na który zaproszeni byli tylko orszak JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI i niektórzy z Urzędników Dworu; a o godzinie dziesiątej wieczorem, na koncercie u Xieżny NASTĘPCZYNY.

„D. 2 Czerwca, o godzinie jedenastej zrana, CESA-

дарь Цесаревичъ посѣтилъ Часлѣднаго Принца, и, по желанію Ихъ Королевскихъ Высочествъ Принца и Принцессы, отправился съ ними на Русскій пароходъ *Александрію*. У пристани передъ дворцемъ былъ въ готовности Русскій катеръ, въ который сѣли Ихъ Высочества со свитою. Государь Цесаревичъ изволилъ самъ править рулемъ. Высокіе посѣтели, найдя отличную чистоту и красоту отъѣзда парохода, изъявили полное свое удовольствіе, и, при обыкновенномъ салютѣ изъ орудій, изволили съѣхать на берегъ.

„Засимъ Государь Цесаревичъ съ Наслѣднымъ Принцемъ изволили ѣздить въ паркъ, гдѣ въ присутствіи Ихъ Высочествъ, производима были сколкою унтеръ-офицерами пѣшихъ и гвардейскихъ полковъ глазомѣрная съемка мѣстности, съ необыкновеннымъ проворствомъ и точностію. Отсюда, по приглашенію Наслѣднаго Принца, Государь Цесаревичъ посѣтилъ мызу Лидо, принадлежащую Графинѣ Пиперъ, гдѣ былъ приготовленъ завтракъ, къ коему прибыли также Ея Величество Королева и Наслѣдная Принцесса.

„Обѣденный столъ Государь Цесаревичъ имѣлъ у Наслѣднаго Принца. Послѣ обѣда хоры военной музыки всѣхъ гвардейскихъ полковъ, поставленные на террасѣ передъ дворцемъ, играли марши, изъ коихъ одинъ особенно замѣчательнъ, какъ по музыкальному своему достоинству, такъ и потому, что сочиненъ Наслѣднымъ Принцемъ на случай пріѣзда Его Императорскаго Высочества.

„Въ девять часовъ вечера, Государь Наслѣдникъ отправился на балъ, данный Посланикомъ нашимъ, Графомъ Потоцкимъ, на которомъ Его Императорское Высочество изволилъ принимать Ихъ Величества Короля и Королеву и Наслѣднаго Принца съ Принцессою. Блистательный праздникъ сей, на коемъ находились до 300 особъ и дипломатическій корпусъ, окончился богатымъ ужиномъ. Государь Цесаревичъ, проводя Ихъ Величества Короля и Королеву и Ихъ Королевскія Высочества, возвратился во дворецъ въ часъ по полудни.

„3-го Іюня. Въ одиннадцать часовъ, Его Императорское Высочество съ Наслѣднымъ Принцемъ, въ сопровожденіи свиты, отправились на Шведскомъ пароходѣ *Комета*, по озеру Меларъ, на чугуный заводъ Океръ, известный по отличнымъ своимъ издѣліямъ, принадлежащій Барону *Варендорфу*. Послѣ четырехъ часовъ плаванія вдоль живописныхъ береговъ озера, Ихъ Высочества вышли на берегъ, на пристань, гдѣ находилось нѣсколько готовыхъ къ отправленію орудій, вылитыхъ на семь заводовъ. Въ Окерѣ Ихъ Высочества изволили принять приготовленный хозяиномъ завода завтракъ, во время коего мастеровые заводскіе пѣли на голосъ Русскаго національнаго гимна: „*Боже, Царя храни*“—стихи, сочиненные на случай пріѣзда Государя Цесаревича. При осмотрѣ завода во всей подробности, между прочими предметами вниманіе Государя Цесаревича обращено было на модель готическаго чугунаго шпилья, отливаемого здѣсь для новой колокольни Ридергольмской церкви въ Стокгольмѣ, по рисунку извѣстнаго скульптора Гёте (*Göthe*). Въ присутствіи Ихъ Высочествъ отлито было изъ чугуна основаніе сего шпилья. На возвратномъ пути изъ Окера, Ихъ Высочества посѣтили находящуюся при заводѣ ланкастерскую школу. Питомцы оной также пропѣли стихи въ честь Его Императорскаго Высочества.

„Въ девять часовъ вечера Ихъ Высочества прибыли въ замокъ Грисгольмъ, и остановились въ ономъ для ночлега.

„Утро 4-го Іюня посвящено было для осмотра Грисгольмскаго замка, одного изъ древнѣйшихъ и великолѣпнѣйшихъ въ Швеціи,—знаменитаго по историческимъ событіямъ, въ ономъ происшедшимъ, и по богатому, и можно сказать, единственному собранію портретовъ Королей Швеціи, владѣтелей разныхъ Европейскихъ Государствъ и знаменитыхъ въ Исторіи Шведской лицъ. Его Королевское Высочество самъ изволилъ показывать Государю Наслѣднику все достопримѣчательное въ замкѣ.

„Изъ Грисгольма Ихъ Высочества вышли въ одиннадцать часовъ утра на Шведскомъ пароходѣ *Фрея* (*Greja*), и въ три часа по полудни прибыли въ Дротнинггольмъ, великолѣпный дворецъ, лѣтнее мѣстопробываніе Наслѣднаго Принца,—лежащій на живописномъ берегу озера Мелара. Государь Цесаревичъ, осмотрѣвъ богато убранные покои дворца, былъ угощенъ здѣсь Его Королевскимъ Высочествомъ обѣденнымъ столомъ, послѣ коего Ихъ Высочества отправились сухимъ путемъ въ Королевскій дворецъ Розенсбергъ, въ четырехъ миляхъ отъ столицы, куда прибыли въ девять часовъ вечера. Ихъ Величества Король и Королева и Наслѣдная Принцесса, прибыв-

рзевичъ Jego Mość odwiedził Xięcia Następcę Tronu, i na żądanie, Ich Królewskich Wysokości Xięcia i Xiężny, udał się z nimi na Rossyjski statek parowy *Alexandria*. W przystani przed pałacem, był w gotowości Ruski kuter, na który siedli Ich Wysokości z orszakami. Cesarzewicz Jego Mość raczył sam kierować rudlem. Wysocy Goście, znalazłszy odznaczającą się czystość i kształtność roboty parochodu, oświadczyli zupełnie swe zadowolenie, i przy zwyczajnym salutowaniu z dział, raczyli przybyć do brzegu.

„Potém Cesarzewicz Jego Mość z Xięciem Następcą, jeździć raczyli do parku, gdzie w obliczu Ich Wysokości wykonywane było przez kilku Podoficerów półków pieszych i gwardyi, okomierne zdjęcie położenia miejsca, z niezwykłą szybkością i dokładnością. Ztąd, po zaproszeniu Następcy Tronu, Cesarzewicz Jego Mość odwiedził majątność Lido, należącą do Hrabini Piper, gdzie było przygotowane śniadanie, na które przybyły także Królowa i Xiężna Następczyni.

„Obiadował Cesarzewicz Jego Mość u Xięcia Następcy. Po obiedzie chory wojskowej muzyki wszystkich półków gwardyi, ustawione na tarassie przed pałacem grały marsze, z których jedenszczególniej godzien uwagi, tak dla swej muzykalnej zalety, jako i ztąd, że skomponowany przez Xięcia Następcę z okoliczności przyjazdu Jego Cesarzkiej Wysokości.

„O godzinie 9 wieczorem, Cesarzewicz Następcą wyjechał na bal, dany przez Posta naszego Hrabie Potockiego, na którym Jego Cesarzka Wysokość, raczył przyjmować Najjaśniejszych Królestwo Ich Mość i Xięcia Następcę z Xiężną. Świetna uczta, na której znajdowało się do 300 osób i korpus dyplomatyczny, zakończyła się spaniatą wieczerzą. Cesarzewicz Jego Mość, przeprowadziwszy Najjaśniejsze Państwo Króla i Królową i Ich Królewskie Wysokości, powrócił do Pałacu o godzinie 1 z północy.

„D. 3 Czerwca. O godzinie 11 Jego Cesarzka Wysokość z Xięciem Następcą, otoczeni orszakami, wyjechali na Szwedzkim parochodzie *Kometa*, jeziorem Melar, do fabryki żelaznej Oker, znajomej z wybornych swych wyrobów, należące do Barona *Warendorfa*. Po czterech godzinach pływania, wzdłuż malownych brzegów jeziora, Ich Wysokości wyszli na brzeg w przystani, gdzie znajdowało się kilka gotowych do wysłania dział wylanych w tej fabryce. W Oker Ich Wysokości raczyli przyjąć śniadanie, przygotowane przez gospodarza fabryki, podczas którego robotnicy fabryczni śpiewali, na notę Ruskiego hymnu narodowego. „*Boże Króla zachowaj*“ — wiersze ułożone z okoliczności przybycia Cesarzewicza Jego Mości. Podczas oglądu fabryki we wszystkich szczegółach, między innemi przedmiotami, uwaga Cesarzewicza zwróconą była na model gotyckiego żelaznego krzyża, odlwanego tu do nowej dzwonicy, Rydelholmskiego kościoła w Stockholmie, podług rysunku znajomego skulptora *Göthe*. W obec Ich Wysokości odlano z czugunu osnovę tego krzyża. Po wracając z Oker, Ich Wysokości odwiedzili szkołę lankasterską, przy fabryce będącą. Uczniowie jej takż śpiewali wiersze na cześć Jego Cesarzkiej Wysokości.

„O godzinie 9 wieczorem Ich Wysokości przybyli do zamku Gripsholm i stanęli w nim na nocleg.

„Ranek 4 Czerwca poświęcony był na obejrzenie gripsholmskiego zamku, jednego z najstarszych i najspanialszych w Szwecyi, sławnego historycznemi wypadkami, które w nim zaszły i bogatym, owsem można powiedzieć jedynym zbiorem portretów Królów Szwecyi, Monarchów różnych Państw Europejskich i sławnych Historyi Szwedzkiej ludzi. Jego Królewska Wysokość sam raczył pokazywać Cesarzewiczowi Jego Mości wszystko, co jest godniejszem uwagi w zamku.

„Z Gripsholmu Ich Wysokości wyjechali o godzinie 11 zrana na parochodzie Szwedzkim *Freja*, i o godzinie 3-ciej z południa przybyli do Drotningholmu, wspaiałego pałacu, letniej rezydencji Królewica Następcy, leżącego na malownym brzegu jeziora Melar. Cesarzewicz Jego Mość, obejrzawszy bogato przyozdobione pokoje pałacu, był tu zaproszony przez Jego Królewską Wysokość na obiad, po którym Cesarzewicz Jego Mość i Królewic wyjechali ładem do Królewskiego pałacu Rosensbergu, cztery mile od stolicy, dokąd przybyli o godzinie 9 wieczorem. Najjaśniejsi Królestwo Ich Mość i Xiężna Matżonka Królewica Następcy, przybyły dziś do Rosensbergu i oczekiwaly przyjazdu Jego

шие сегодня въ Резенсбергъ, ожидали приезда Его Императорскаго Высочества.

„5-е Июня Его Императорское Высочество провело въ Резенсбергъ, въ семействѣ Его Величества Короля.“ (С. П.)

Высочайшею Грамотою отъ 16 Мая, Начальникъ Штаба Отдѣльнаго Сибирскаго Корпуса, Баронъ фонъ-деръ Ховенз, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава первой степени.

— Высочайшимъ Приказомъ отъ 26 Мая, Исправляющій должность Директора Училищъ войска Донскаго, Надворный Советникъ Золоторевъ, переименовывается въ Подполковника, со старшинствомъ съ 2-го Ноября 1834 года, съ оставленіемъ при прежней должности и съ состояніемъ въ войска Донскомъ.

— Высочайшимъ Именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 3-й день минувшаго Апрѣля, Командиръ Нижегородскаго Драгунскаго полка, Полковникъ Безобразовъ, Всемилостивѣйше пожалованъ знакомъ Ордена Св. Анны второй степени, украшеннымъ Императорскою Короною. (Р. И.)

— Служащему въ Почтовомъ Департаментѣ Коллежскому Советнику Дмитрію Прокоповичу Антоному, Высочайше повелѣно быть исправляющимъ должность Вице-Директора сего Департамента.

— Банкиру Барону Штиглицу выдана изъ Министерства Финансовъ, 25-го Апрѣля, по довѣренности фабриканта набивныхъ бумажныхъ издѣлій въ Рейхштадтѣ, что въ Бегеміи, Эдуарда Лейтенбергера, пятилѣтняя привилегія, на введеніе въ Россію изобрѣтенной имъ машины для набиванія матерій.

— Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ, слушали: *во-первыхъ*: предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Советникомъ и Кавалеромъ Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ, къ надлежащему исполненію, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совета, слѣдующаго содержания: Государственный Советъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: слѣдуетъ ли продавать съ публичнаго торга ризы и другія украшенія съ иконъ, описываемыхъ у должниковъ по казеннымъ и частнымъ взысканіямъ? *положилъ*: опредѣленіе Правительствующаго Сената, въ докладъ сему изложенное, какъ поясненіе статей 2309 и 3110 Свода Законовъ Гражд. (т. X) утвердить. На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество вослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совета, относительно продажи съ публичнаго торга украшеній съ иконъ по частнымъ и казеннымъ взысканіямъ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Подписаль: За Предсѣателя Государственнаго Совета Графъ Липпа. 11-го Апрѣля 1838 года, и *во вторыхъ*: справку, по коей оказалось, что означенному дѣлу, внесенному изъ 1-го Департамента Правительствующаго Сената на основаніи Свода Законовъ тома 1-го Учрежд. Госуд. ст. 471, въ Общемъ ономъ Собраніи состоялось опредѣленіе въ слѣдующей силѣ: Общее Собраніе первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, рассмотрѣвъ дѣло сіе, находить, что всякое украшеніе иконы, сдѣланное по благочестивому усердію, есть приношеніе Богу, а принесенная или посвященная такимъ образомъ Богу вещь, содѣлавшись уже принадлежностію Святыни и сама чрезъ то освятившись, не должна быть отъемлема ни на какое другое употребленіе, относящееся къ житейскому быту; слѣдственно, за силою 2309 статьи X тома Свода Законовъ Гражданскихъ, не можетъ подвергаться продажѣ съ аукціоннаго торга. Но какъ могутъ оказаться у должниковъ иконы съ окладами и безъ оныхъ, а такъ же одни оклады и украшенія, для иконъ приготовленные, или уже снятыя, но не бывшія освященными по установленнымъ для сего обрядамъ, то отъ ковыхъ украшеній иконъ, Общее Собраніе Сената полагаетъ согласно съ мнѣніемъ Святышаго Правительствующаго Синода, постановитъ слѣдующія правила: 1) Когда при описи имѣній должниковъ для удовлетворенія частной или казенной претензіи, Присутственное мѣсто будетъ имѣть въ виду ризы и оклады или другія украшенія вмѣстѣ съ иконами, то въ семъ случаѣ поступать на точномъ основаніи 2309 и 3110 статей X тома Свода Законовъ Гражданскихъ, которыми запрещается продажа иконъ; 2) но когда будутъ въ виду ризы или другія украшенія, снятыя съ иконъ, то оставляя грѣхъ на совѣсти того, кто снялъ, допустить металическія подѣлки обращать въ слитки, а украшенія изъ камней или жемчуга разбирать, и въ семъ собственно ихъ видѣ, то и другое

ЦЕСАРСКОЙ ВЫСОКОСТИ.

„Діень 5-ты Чzerwca Jego CESARSKA WYKOKOŚĆ prze-pędził w Rosensbergu wpośród familii Królewskiej“ (P. P.)

— Przez Najwyższy Dyplomát pod dnieniem 16 m Maja, Naczelnik Sztabu Oddzielnego Korpusu Sybirskiego, Baron von der Chowen, Najtąskawiej mianowany Kawalerem Cesarzskiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława pierwszego stopnia.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny pod dnieniem 26 m Maja, Sprawujący obowiązek Dyrektora Szkół wojska Dońskiego, Radzca Dworu Zolotorew, mianowany jest Podpółkownikiem, ze starszeństwem od 2-go Listopada 1834 roku, z zostawieniem na dotychczasowym obowiązku i z liczeniem się w wojsku Dońskim.

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz, dany do Kapituły Rossyjskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, dnia 3 go zeszłego Kwietnia, Dowódzca Niżegorodzkiego półku Dragonów, Półkownik Bezobrazow, Najtąskawiej udarowany znakiem Orderu Sw. Anny drugiego stopnia, Cesarzką Koroną ozdobionym. (R. In.)

— Służącemu w Pocztowym Departamencie Radzcy Kollegialnemu Dymitrowi Prokopowiczowi-Antońskiemu, Najtąskawiej rozkazano bydz Sprawującym Obowiązkiem Vice-Dyrektora tego Departamentu.

— Bankierowi Baronowi Steglitz wydano z Ministerium Skarbu, 25-go Kwietnia, na mocy plenipotencyi, fabrykanta nabijanych wyrobów bawełnianych w Reichstadt (w Czechach), Edwarda Leitenbergera, pięcioletni przywilej, na wprowadzenie do Rossyi wynalezionej przezeń machiny do nabijania materij.

— Rządzcy Senat, na Połączonem Zebraniu pierwszych trzech Departamentów, słuchali: *naprzód* przełożonej przez Pana Ministra Sprawiedliwości, Radzcy Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, do należytego wypełnienia, Najwyżej utwierdzonej Opinii Rady Państwa brzmienia następującego: Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechnem Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzcego Senatu w rzeczy zapytania: czy należy przedawać z publicznego targu szaty i inne ozdoby z obrazów świętych, inwentowanych u dłużników w skarbowych i prywatnych uzyskaniach? *postanowiła*: postanowienie Rządzcego Senatu, w przełożeniu tém opisanem, jako objaśnienie artykułów 2,309 i 3,110 Połączenia Praw Cywilnych (t. X) utwierdzić. Na tej opinii napisano: Jego CESARSKA MOŚĆ nastąpił Opinią na Powszechnem Zebraniu Rady Państwa, względnie przedaży z publicznego targu ozdoby z obrazów w prywatnych i skarbowych uzyskaniach. Najwyżej utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. Podpisał: Za Prezydenta Rady Państwa Hrabia Litt. 11 go Kwietnia 1838 roku, i *powtóre* sprawki, z której okazało się, że w pomienionej rzeczy, weszłej z 1-go Departamentu Rządzcego Senatu, na ośnwie Połączenia Praw Tomu 1-go Urządzeń Państwa artykułu 471, w ogólnem jego Zebraniu nastąpiło postanowienie brzmienia następującego: Połączone Zebranie pierwszych trzech Departamentów Rządzcego Senatu, rozpatrzywszy rzecz tę, znajduje, że wszelka ozdoba obrazu, uczyniona z pobożnej gorliwości, jest ofiarą Bogu, a rzecz ofiarowana czyli poświęcona tym sposobem Bogu, stawszy się już przynależnością świętości i sama przez to stawszy się poświęconą, nie powinna być braną na żaden inny użytek, do pożytku domowego odnoszący się; a zatem, na mocy 2,309-go artykułu X Tomu Połączenia Praw Cywilnych, nie może ulegać przedaży z publicznego targu. Ale, że się mogą znajdować u dłużników obrazy z ramami i bez nich, tudzież same ramy i ozdoby, do obrazów przygotowane, albo z nich zdjęte, albo które nie były poświęcone podług ustanowionego na to obrzędu, przeto o takich ozdobach obrazów, Powszechne Senatu Zebranie mniema, zgodnie z opinią Najświętszego Rządzcego Synodu, postanowić prawidła następujące: 1) Jeżeli przy inwentowaniu majątków dłużników dla zaspokojenia pretensyj prywatnej albo skarbowej, Urząd będzie miał na względzie szaty i ramy albo inne ozdoby, razem z obrazami, tedy w tym razie postępować, podług istotnej ośnwy 2,309 i 3,110 artykułów X Tomu Połączenia Praw Cywilnych, przez które zabrania się przedaży obrazów. 2) Ale jeżeli będą na względzie szaty albo inne ozdoby, zdjęte z obrazów, tedy zastawiają grzech na sumnienie tego, kto zdjął, dozwolić części metaliczne przetopić, a ozdoby z kamieni albo pereł rozbić. i w tym właściwie ich kształcie, te i owe obrócić na publiczną przedaży. 3) Podobnymże sposobem postępować z takimi rzeczami i w tym razie, kiedy zostały one tylko co przygotowane do obrazu, ale nie były nań włożone, ażeby z jednej strony uniknąć zgorszenia, mogącego wyniknąć przy ich przedaży, jako ozdoby

обращать въ публичную продажу; 3) подобнымъ образомъ поступать съ таковыми вещами и въ томъ случаѣ, когда оныя только приготовлены еще на икону, но не были возложены на оную, дабы съ одной стороны избѣжать соблазна, могущаго родиться при продажѣ ихъ въ видѣ иконныхъ украшеній, а съ другой не подать средства къ продажѣ украшеній, бывшихъ уже на иконахъ, подъ видомъ только еще изготовленныхъ на сіе употребленіе. Поелику же сіи правила послужать дополненіемъ Свода Законовъ Гражданскихъ тома X къ статьямъ 2309, 3110 и примѣчанію на сію послѣднюю, равно къ Высочайше утвержденному 11-го Мая 1830 года мнѣнію Государственнаго Совѣта, то на приведеніе сихъ правилъ въ исполненіе Обще Собраніе испрашивало Высочайшаго Его Императорскаго Величества соизволенія всеподданнѣйшимъ докладомъ. (Оп. Прав. Сен. 26 Мая 1838 г.)

— На отшедшемъ сегодня пароходѣ *Наслѣдникъ*, шк. Босъ, отправились въ чужіе края 74 пассажира, въ числѣ которыхъ находятся: Нидерландскій Посланникъ Графъ *Шиммельпеннингъ*, Дѣйств. Ст. Сов. *Аладинъ*, Профессоръ Московскаго Университета *Шевыревъ*, Секретарь Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника, Кол. Асс. Баронъ *Розенъ*, музыкантъ *Ген. Ромбергъ*, и Англіискій Кабин. курьеръ *Тенеси*.

— Въ Кронштатѣ, по 5-е Іюня, кораблей въ приходѣ 240, въ отходѣ 64. Въ Ригѣ, по 2-е Іюня, кораблей въ приходѣ 485, въ отходѣ 260.

— Намъ пишутъ изъ Витебска, что 17-е Апрѣля, всерадостный день рожденія Его Императорскаго Высочества Цесаревича Наслѣдника Престола, былъ украшенъ тамъ подвигомъ благотворительности. По губерніи уже было извѣстно объ устройствѣ Залы Пріюта для малолѣтнихъ сиротъ, и въ сей день, по водосвещенію и принесенію Всевышнему молитвъ о здравіи и благоденствіи Государя Императора и всего Августѣйшаго Его Дома, призваны Ея Превосходительствомъ, супругою Генераль-Губернатора, Е. А. Дьяковой, попеченію коей Зала Пріюта обязана своимъ существованіемъ, трое мальчиковъ и семь дѣвочекъ, и помѣщены въ устроенномъ на сей предметъ домѣ. Въ тотъ же день поступили въ кассу Залы многія частныя пожертвованія, и благородное общество любителей театра дало представленіе въ пользу новооткрытаго благотворительнаго заведенія. (С.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Фюрстенштейнъ, 15-го Іюня.

Вчера въ 8-мъ часу вечера Ея Величество Императрица Россійская съ Ея Высочествомъ Великою Княжною Александрою прибыла въ торжественно убранный здѣшній замокъ и приняла представленіе присутствующихъ, изъявивъ удовольствіе за приготовленіе замка. Иллюминація продолжавшаяся до глубокой ночи свидѣтельствовала о радости жителей при встрѣчѣ Ея Величества.

Залцбрунъ, 16-го Іюня.

Сегодня въ 10-мъ часу утра Ея Величество Императрица въ первый разъ сюда прибыла. Къ большому удовольствію гостей Государыня появилась между ними и по прогулкѣ изволила принимать представленіе нѣкоторыхъ дамъ изъ гостей. Императрица сопровождаема была Ея Выс. Принцессою Нидерландскою, Императорско-Россійскимъ Генераломъ отъ Кавалеріи Гр. Бенкендорфомъ, Прусс. Подполковникомъ Тюменомъ, Лейбъ-Медикомъ Дромъ-Маркусомъ и многими особами своей свиты. Въ 10 часовъ Ея Величество отправилась въ дальнѣйшій путь.

— Императорско-Россійскій Вице-Канцлеръ Графъ Нессельроде и Гр. Матушевичъ проѣзжали 13 ч. с. м. чрезъ Гамбургъ въ Карлсбадъ. Изъ Петербурга они совершали путешествіе на пароходѣ. (А.Р.С.З.)

А в с т р і я.

Теплицъ, 16-го Іюня.

Погода хотя до сихъ поръ довольно неблагоприятна и немногихъ привлекаетъ къ водамъ, однако число гостей увеличивается и ожидаютъ здѣсь блистательнаго собранія. Слышно что въ Іюль придетъ сюда Король Пруссій съ знатными гостями и въ то же время ожидаютъ Принцессы Оранской. По заказаннымъ здѣсь квартирамъ ожидаютъ еще слѣдующихъ высокыхъ особъ: Принца Адама Виртембергскаго, Принца Георга Ангальт-Дессавскаго, Герцога Рагузскаго, Маршала Мармона, Князя Лихтенштейна и Виндишгреца, Россійскаго Министра Иностранныхъ Дѣлъ, Графа Нессельроде, Кор. Прусскаго Министра Иностр. Дѣлъ Барона Вертера и Русскаго посланника при Вѣнскомъ дворѣ Татищева. Фельдмаршалъ-Поучикъ и командующій Генераль въ Богеміи, Гр. Менсдорфъ-Пулли здѣсь уже находится. (А.Р.С.З.)

do obrazu należących, a z drugiej nie podać środka do przedawania ozdob, byłych już na obrazach, pod pozorem tylko co przygotowanych do tego użycia. A że te prawidła posłużą za dopełnienie Połączenia Praw Cywilnych Tomu X-go do artykułów 2309, 3110 i uwagi do tego ostatniego, również do Najwyższej utwierdzonej 11-go Maja 1836 roku Opinia Rady Państwa, przeto na przeprowadzenie tych prawideł do wypełnienia Powszechne Zebranie prosiło Najwyższego Jego Cesarskiej Mości zezwolenia przez najuniższe przełożenie. (Op. przez R. S. 26-go Maja 1838 r.)

— На statku parowym „Następca“ (Szyper Bos), który dziś wyszedł pod żagle, wyjechało do obcych krajów 74 pasażerów, w których liczbie znajdują się: Poseł Niderlandzki Hrabia *Schimmelpening*, Rzeczywisty Radzca Stanu *Atadin*, Professor Moskiewskiego Uniwersytetu *Szewyrew*, Sekretarz Jego Cesarskiej Wysockości *Następcy*, Assesor Kollegialny Baron *Rosen*, muzykant *Henryk Romberg* i Angielski goniec Gabinetowy *Tanasi*.

— W Kronsztadzie, do 5-go Czerwca, okrętów przyszło 240, odeszło 64, w Rydze, do 2-go Czerwca, okrętów przyszło 485, wyszło 260.

— Piszą do nas z Witebska, że dnia 17-go Kwietnia, najradośniejszy dzień urodzin Jego Cesarskiej Wysockości Cesarzewicza *Następcy Tronu*, został tam ozdobiony dziełem dobroczynności. Wiadomo już było w Gubernii o urządzeniu sali przytułku dla małoletnich sierot, i w dniu tym, po poświęceniu i złożeniu Najwyższemu modłów o zdrowie i dni pomyślne Cesarza Jego Mości i całej Najjaśniejszej Jego Familii, zostali przyjęci przez małżonkę Jenerał-Gubernatora, Jaśnie Wielmożną E. A. Djakową, której pieczołowitości Sala Przytułku winna jest swe istnienie, trzech chłopców, i siedm dziewcząt, i zostali umieszczeni w urządzonym na ten przedmiot domu. Tegoż dnia wpłynęło do kasy Sali wiele ofiar prywatnych, a szlachetne towarzystwo amatorów teatru dało reprezentacyą na rzecz nowo-otwartego zakładu dobroczynnego. (P. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Fürstenstein, 11 Czerwca.

Wczora wieczorem wraz po 7-mej przybyła do tu-tejszego, wspaniale ozdobionego zamku, Cesarzowa Jej Mość Rossyjska z Jej Cesarską Wysockością Wielką Xiężniczką *Alexandra*, po czym Jej Cesarska Mość raczyła przyjmować obecne osoby i oświadczyła Swe zadowolenie za uczynione przygotowania. Illuminacya trwająca do późnej nocy świadczyła o radości mieszkańców z powodu przybycia Najjaśniejszej Pani.

Salzbrunn, 16 Czerwca.

Dzisiaj po 9 rano, Jej Cesarska Mość, poraz pierwszą tu przybyła. Z wielką radością gości Cesarzowa Jej Mość, ukazała się wśród nich i na przechadzce przyjmowała wiele dam z liczby używających kąpeli. Cesarzownik towarzyszył Jej Kr. Wys. Xiężna Niderlandzka, Cesarzko-Rossyjski Jenerał Jazdy Benckendorf, Kr. Pruski Podpółkownik Thümen, Lekarz przyboczny Dr. Marcus i rozmaite osoby orszaku. O godz. 10 Jej Cesarska Mość w dalszą udała się drogą.

— Cesarzko-Rossyjski Vice Kanclerz, Hrabia Nesselrode i Hrabia Matuszewic, przejeżdżali dnia 13 b. m. przez Hamburg do Karlsbadu. Z Petersburga odbyli podróż statkiem parowym. (А.Р.С.З.)

A u s t r y a.

Cieplice, 16 Czerwca.

Chociaż pogoda dotąd niebyst sprzyjająca i niebardzo pociąga do kąpeli, jednak liczba gości powiększa się i spodziewają się w tym roku bardzo świetnego zebrania. Słychać, że będzie tu w Lipcu, Król Pruski ze znakomitemi gośćmi, i że w tymże czasie przybędzie Xiężna Oranii. Podług zamówionych dotąd mieszkań, oczekiwane są tu jeszcze następujące wysokie osoby: Xiążę Jerzy Anhalt-Dessau, Xiążę Raguzy Marszałek Mar-mont, Xiążęta Lichtenstein i Windischgrätz, Cesarzko-Rossyjski Minister Spraw Zewn., Hrabia Nesselrode, Kr. Pruski Minister Spraw Zewn. Baron Werther i Poseł Rossyjski przy dworze Wiedeńskim Bailli-Tatyszczev. Feldmarszałek-Porucznik i dowodzący Jenerał w Czechach Hrabia Mensdorf-Pouilly już się tu znajduje. (А.Р.С.З.)

Вѣна, 12-го Іюня.

Императоръ занемогъ корью. Въ бюлетеняхъ впрочемъ пишутъ, что болѣзнь Е. В. неопасна.

— Графъ Каподистрія, братъ бывшаго Президента Греціи, прїѣхалъ въ сію столицу. Онъ пробудетъ нѣсколько времени въ Вѣнѣ и послѣ отправится къ вѣдамъ.

— Въ Миланѣ дѣлаются пышныя приготовленія для принятія Императора. Предполагали сначала сформировать Италіанскую гвардію, однако жъ, только отрядъ Нѣмецкой и Венгерской гвардіи, будетъ сопровождать Его Величество во время поѣздки въ Тироль и въ Италію. Въ Венеціи также дѣлаются приготовленія для принятія Императора.

— Иностранные посланники будутъ сопутствовать Ихъ Величества въ Венеціи. Въ Инсбрукъ дворъ пробуетъ 10 дней. Торжественный въѣздъ назначенъ 9-го Августа, а выѣздъ въ Миланъ 17 числа.

Франція.

Парижъ, 13-го Іюня.

Герцогъ Немурскій въ будущую среду отправляется въ замокъ Э и въ четвергъ отплыветъ изъ Дьепа въ Брейтонъ, откуда отправится въ Лондонъ для присутствованія при коронаціи. — Маршалъ Сульта отправляется завтра отсюда и послѣ завтра прибудетъ въ Булонь, откуда во вторникъ утромъ намѣренъ отплыть. Парадный экипажъ Маршала отправленъ будетъ на корабль *Phaeton*.

— Вчера въ Тюильери происходилъ Министерскій Совѣтъ продолжавшійся 4 часа, въ которомъ также участвовалъ Герцогъ Орлеанскій.

— Принца Жоанвилльскаго со дня на день ожидаютъ въ Шербурѣ.

— Палата депутатовъ приняла большинствомъ 209 голосовъ противъ 94 предложеніе Министровъ объ отпускѣ извѣстной суммы на устройство Африканскихъ владѣній. Предъ закрытіемъ засѣданія, Президентъ Палаты объявилъ, что 18 Іюня поступить на разсмотрѣніе Палаты бюджетъ Военнаго Министерства; послѣ чего приступлено будетъ къ совѣщаніямъ о бюджетѣ податей и наконецъ о проектѣ желѣзныхъ дорогъ.

— По извѣстіямъ изъ Тулона отъ 9 ч. прибывшій туда изъ Алжира пароходъ *le Crocodile* доставилъ заключенный между Маршаломъ Вале и Ахмедъ-Бемъ договоръ. Между тѣмъ о томъ ничего точнаго неизвѣстно, поелику небыло на пароходѣ никакихъ частныхъ писемъ. Депеши къ Правительству посланы по эстафетѣ.

— Черезъ пароходъ *Sully* получены новѣйшія извѣстія черезъ Новый Орлеанъ изъ Мексики. До начала прошлаго мѣсяца въ Вера-Крусъ небыло никакихъ непріятельскихъ дѣйствій. Однако Мексиканское Правительство непереставало требовать удаленія Французскихъ кораблей и въ производимыхъ до сихъ поръ на корабль *Herminie* совѣщаніяхъ, велѣло только давать уклончивые отвѣты. Множество поселившихся прежде въ Мексику Французовъ ушло въ Новой Орлеанъ а другая часть къ Тексеанцамъ. Соединенные Сѣверо-Американскіе штаты имѣютъ теперь въ Мексиканскомъ заливѣ 8 линійныхъ кораблей.

— Вчера происходило погребеніе Герцогини д'Абрантесъ. Съѣздъ былъ чрезвычайно многочисленный. Герцогъ Бассано, ГГ. Шатобрианъ, Викторъ Гюго, Александръ Дюма и множество Генераловъ времени Имперіи, провожали тѣло покойницы. Глубокая горестъ Герцога Наполеона д'Абрантесъ, сильно тронула присутствовавшихъ. Во все продолженіе похороннаго обряда Герцогъ не преставаъ проливать слезы.

— Изъ Тулона пишутъ, что Контръ-Адмиралъ Массе де Клерваль приметъ начальство надъ флотиліею, блокирующею Мексику.

— *Charte de 1830* опровергаетъ слухъ, что вечеромъ наканунѣ дѣланнаго Королемъ смотра, многіе арестованы по политическимъ дѣламъ.

— Правительство публиковало изъ Набранны слѣдующую телегр. депешу отъ 12 ч.: „Пишутъ изъ Валенціи отъ 2 ч., что Ораа имѣетъ теперь подъ своимъ начальствомъ 20,000 чел. между которыми 1,500 кавалеріи; онъ занимается теперь собраніемъ припасовъ въ Алканисъ и Теруэль. Тоже самое Кабрера дѣлаетъ въ Морелла; корпусъ послѣдняго состоитъ теперь изъ 15,000 чел. Баронъ Меръ 7 ч. въ Таррагонѣ многихъ арестовалъ и велѣлъ обезоружить часть національной гвардіи.“ (A.P.S.Z.)

Англія.

Лондонъ, 12-го Іюня.

Въ будущій Понедѣльникъ въ день торжества въ воспоминаніе битвы подъ Ватерлоо, у Королевы будетъ великолѣпный балъ, въ новомъ дворцѣ.

Вѣденъ, 12-го Сѣрвца.

Цесаръ zachorował przed kilku dniami na odrę; z tego powodu zaczęły wychodzić biuletyny, które zaspokajające doniesienia udzielają o postępie choroby Cesarza.

— Przybył tu Hr. August Capodistrias, brat byłego Prezydenta Grecyi; ma on czas niejaki zabawić w Wiedniu, a potem uda się do wód.

— W Medyolanie robią najwspanialsze przygotowania do przyjęcia Cesarza. Miała być utworzona gwardya włoska i przy tej uroczystości pełnić obowiązki; jednak oddział gwardyi Niemieckiej i Węgierskiej towarzyszyć będzie Cesarzowi w podróży do Tyrolu i Włoch. I w Wenecyi robią przygotowania na przyjęcie Monarchy.

— Posłowie zagranicznych Mocarstw towarzyszyć będą Najjaśniejszemu Państwu do Wenecyi. W Insbbrucku bawić będzie dwór dni 10; w dniu 9 Sierpnia nastąpi wjazd uroczysty, a 17 odjazd do Medyolanu.

FRANCYA.

Парижъ, дня 13 Сѣрвца.

Xiążę Nemours w przyszłą środę wyjeżdża do zamku Eu, a we czwartek wypłynie z Dieppe do Brighton, zkąd uda się do Londynu dla znajdowania się na uroczystościach koronacyjnych. — Marszałek Soult wyjeżdża stąd jutro, a pojutrze przybędzie do Boulogne, zkąd zamysła odpłynąć we wtorek rano. Pojazd obrzędowy Marszałka wysłany będzie na okręcie *Phaeton*.

— Wczora w Tuilleryach odbywała się trzygodzinna Rada Ministeryalna, na której znajdował się także Xiążę Orleański.

— Xięcia Joinville codziennie oczekują do Cherboursa.

— Izba deputowanych w dniu 9 b. m. uchwaliła bez żadnego dodatku żądany przez Ministrów kredyt, dla posiadłości Afrykańskich, większością głosów 209 przeciw 94. Przy końcu posiedzenia ogłosił prezes izby, że w przyszły poniedziałek przełożony będzie budżet dla Ministerstwa Wojny, po czém nastąpią narady nad budżetem poborów, a następnie, nad kolejami żelaznymi.

— Według wiadomości z Tulonu pod d. 9, przybyły tam z Algieru statek parowy *le Crocodile*, przywiózł układ, zawarty między Marszałkiem Valée a Achmed Bjem. Tymczasem nic o tém pewnego niewiadomo, gdyż na parochodzie nie było żadnych listów prywatnych. Depesze do Rządu wysłano przez sztafetę.

— Przez statek parowy *Sully*, otrzymano przez Nowy - Orleans, nowsze wiadomości z Meksyku. Do początku zeszłego miesiąca nie zaszło w Vera-Cruz żadnych kroków nieprzyjacielskich. Rząd Meksykański nie porzucił jednak żądać oddalenia okrętów Francuzkich i w odbytych dotąd konferencyach na pokładzie *Herminii*, dawał tylko uchylające się objaśnienia. Wielka liczba osiadłych dawniej w Meksyku Francuzów wyszła do Now-Orleans, a inna część do Texianów. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, mają obecnie 8 okrętów liniowych w zatoce Meksykańskiej.

— Wczora odbył się pogrzeb Xiężny Abrantes, na którym nader liczne znajdowało się zgromadzenie: Xiążę Bassano, PP. Chateaubriand, Wiktor Hugo, Alexander Dumas, wielu Jenerałów i Oficerów z czasów Cesarstwa, składali orszak pogrzebowy. Szczególniej rozczuliły obecnych rzewne tży młodego Xięcia Napoleona Abrantes, który ani na chwilę nie mógł się ukoić.

— Donoszą z Tulonu, że Kontr-Admirał Massieu-de-Clerval obejmie dowództwo nad flotą, blokującą Meksyk.

— Karta 1830 zbija pogłoskę, że w wigilią przeglądu Królewskiego wielu aresztowano z powodów politycznych.

— Rząd ogłosił następującą depeszę telegraficzną z Narbonne pod d. 12: „Donoszą z Walencyi pod d. 2, że Orea jest teraz na czele 20,000 ludzi, pomiędzy którymi ma się znajdować 1,500 jazdy; zajmuje się on teraz zgromadzeniem zapasów w Alcaniz i Teruel. Toż samo czyni Cabrera w Morella; korpus ostatniego składa się teraz z 15,000 ludzi. Baron Meer d. 7 kazał wielu aresztować w Tarragonie i rozbroić część gwardyi narodowej.“ (A.P.S.Z.)

ANGLIA.

Londyn, dnia 12-го Сѣрвца.

W przyszły poniedziałek, jako w rocznicę bitwy pod Waterloo, Królowa w nowym pałacu zamysła dać wielki bal, który ma być nadzwyczaj świetny.

— Герцогъ Георгъ Кембриджскій, сей часъ по коронаціи отправится въ Гибралтаръ, гдѣ подъ руководствомъ тамошняго Губернатора Бутфорда, будетъ совершенствоваться въ военномъ искусствѣ.

— Ген. Себастьяни, Французскій посланникъ при здешнемъ дворѣ, прѣѣхалъ сюда изъ Парижа. Въ то же время прибылъ въ сію столицу, проѣхавъ чрезъ Францію, нашъ посланникъ при Тосканскомъ дворѣ, Г. Аберкромби.

— Чрезвычайный Посланникъ Белгійскаго Короля на коронацію Королевы, Князь Ланъ, прибылъ въ сопровожденіи Секретаря посольства Графа Крюкенбуръ и четырехъ другихъ, изъ Белгійскаго Дворянства, Графа Аршо, Барона Гогфорста, Графа Андело и Капитана Меркеркъ принадлежащихъ къ посольству. Въ Таверѣ Посланникъ привѣтствуемъ 21 пушеч. выстрѣломъ и встрѣченъ почетною стражею а вчера съ своими сотоварищами имѣлъ аудіенцію у Ея Велич.

— Въ будущую Субботу ожидаютъ сюда Графа Левенгвегма, который будетъ присутствовать при коронаціи какъ чрезвычайный Посолъ Шведскаго Короля въ сопровожденіи Графа Пуке, Генераль-Адъютанта Е. Величества, гвардейскихъ офицеровъ Графовъ Каллингъ и Левенъ, Барона Ведель-Ярлсберга, Графа Розена и двухъ Графовъ Бонде.

— Французскій Пруссійскій и Белгійскій посланники бесѣдовали вчера съ Лордомъ Пальмерстономъ въ иностранномъ Департаментѣ. (A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Haga, 17-го Іюня.

Его Кор. Выс. Принцъ Фридрихъ Нидерландскій вчера вечеромъ въ вождѣленномъ здравіи сюда прибылъ. (A.P.S.Z.)

ИТАЛІЯ.

Римъ, 9-го Іюня.

Ахметъ-Фети-Паша, слѣдуя въ Парижъ въ качествѣ чрезвычайнаго посланника Высокой Порты, вчера сюда прибылъ.

Неаполь, 5-го Іюня.

Англійскій Адмиралъ Стопфордъ сегодня на Адмиральскомъ кораблѣ *Принцесса Шарлотта* давалъ большой обѣдъ въ которомъ участвовали Король и Королева, Принцы и Принцессы, Принцъ Іоаннъ Саксонскій, Герцогъ Беригардъ Саксенъ-Веймарскій съ фамиліею, а также посланники иностранныхъ Державъ. Во все время нахожденія Августейшихъ гостей на кораблѣ, матросы поставлены были въ боевомъ порядкѣ; тысячи барокъ наполненныхъ любопытными, окружали корабль и весь день раздавался громъ пушекъ. Принцъ Іоаннъ Саксонскій, который пробылъ три дня въ Палермо, третьяго дня опять возвратился, чрезъ нѣсколько дней оставитъ нашъ городъ. (O.G.C.H.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 4-го Іюня.

Отрядъ Англійскихъ уланъ, составляющихъ конвой Ген. Эспартеро, отличившійся во время атаки на отрядъ Ген. Негри, прибылъ въ С. Себастьянъ, для полученія слѣдующаго имъ жалованья. Каждому изъ нихъ слѣдуетъ по 30 ф. ст. а старшему Унтеръ-Офицеру по 40 ф. ст. Они въ такомъ только случаѣ соглашаются остаться въ службѣ Королевы, если ихъ удовлетворитъ сполна слѣдующимъ имъ жалованьемъ. Отрядъ сей состоитъ изъ 54 человекъ, но лошадей всего 13.

Карлисты снова начали было осаждать Бильбао и бросили въ городъ три бомбы: но вскорѣ вынуждены были непріателемъ снять осаду.

изъ франц. газ.

Карлисты предполагаютъ блокировать Пампелону и другіе укрѣпленные города, занятые Королевскими войсками; въ слѣдствіе чего, военный Министръ сдѣлалъ уже надлежащія распоряженія.

Съ Испанскихъ границъ.

Morning Chronicle сообщаетъ отъ своего Корреспондента въ Санъ-Себастьянѣ отъ 7 Іюня слѣдующее: Всѣ полученныя здѣсь изъ внутри извѣстія подтверждаютъ, что безпорядки въ Карлистскомъ войскѣ все болѣе увеличиваются и что неудовольствія и несогласія между Карлистскими начальниками и Охалатеросами достигли высочайшей степени. Двое изъ послѣднихъ за нѣсколько дней умерщвлены солдатами въ Онъате въ отищеніе за казни въ Эстеллѣ. Военный Судъ приговорилъ Генераловъ Вилларееля къ пожизненнымъ галерамъ а Царіатеги и Элліо къ смерти. Кабрера получилъ повелѣніе разстрѣлять Графа Негри, если онъ только будетъ захваченъ. Торресъ находится еще подъ арестомъ. Полковн. Хозе Огеръ арестованъ, такъ какъ подозрѣваемый въ перепискѣ съ Мунагорри а Верестегви передалъ ко-

— Хіаже Jerzy Cambridge wraz po koronacyi uda się do Gibraltaru i tam, pod przewodnictwem Gubernatora tej twierdzy, Sir Alexandra Woodford, ma się doskonalicъ w sztuce wojennej.

— Poseł francuzki przy tutejszym dworze, Jenerał Sebastiani, wczora tu powrócił i takōż przybył Poseł Angielski we Florencyi P. Abercrombie.

— Хіаже de Ligne, jako Poseł nadzwyczajny Króla Belgickiego na koronacyę Królowej, w sobotę tu przybył, w towarzystwie Sekretarza Poselstwa Hrabiego Crucqembourg i czterech innych ze szlachty Belgickiej należących do poselstwa: Hrabiego Arscho, Barona Hoogvoorst, Hrabiego Andelat i Kapitana Moerkerke. W Tower powitani salwą 21 wystrzałów działowych i przyjęci byli przez straż honorową, a wczora Poseł ze swoimi spóltowarzyszami miał posłuchanie u Królowej.

— W przyszłą sobotę Hrabia Löwenhjelm jako Poseł nadzw. Króla Szwedzkiego na koronacyę tu jest spodziwany w towarzystwie Hrabiego Pouké, Jenerał-Adjutanta J. Kr. Mości, oficerów gwardyi Hrabiów Kalling i Löwe, Barona Wedel-Jarlsberg, Hrabiego Rosen i dwóch Hrabiów Bondé.

— Francuzki, Pruski i Belgicki Posłowie, wczora mieli rozmowę z Lordem Palmerston, w departamencie Zewnętrznym. (A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Haga, dnia 17 Czerwca.

J. Kr. Wys. Хіаже Fryderyкъ Нидерландзкi wczora wieczoremъ w pożądanémъ zdrowiu tu przybył. (A.P.S.Z.)

ВЪЛОСНУ.

Rzym, 9 Czerwca.

Achmed Basza jadącъ do Paryża w charakterze Posła Nadzwyczajnego Wysokiej Porcy, wczora tu przybył.

Neapol, 5-го Czerwca.

Ангielski Admirał Stopford, dawałъ dzisiaj na pokładzie okrętu Admiralskiego *Хіаженічка Karolina* wielki obiad, na którymъ się znajdowali Król i Królowa, Хіажега i Хіаженічки, Хіаже Jan Siski, Хіаже Bernhard Sasko-Weimarski z familią, a również Posłowie Mocarstwъ zagranicznych. Przez cały czasъ znajdowania się Wysokichъ Gości na okręcie cała osada ustawiona była w szyku bojowymъ; tysiące barkъ napełnionychъ ciekawymi otaczało okręty i przez dzieńъ cały rozlegał się hukъ działъ. Хіаже Jan Siski, który po trzydniowymъ pobycie w Palermie wczora znowu powrócił, opuszcza za kilka dni nasze miasto. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 4-го Czerwca.

Улани Ангielscy, składający straż Jenerała Espartero, którzy się odznaczyli przy natarciu na oddziałъ wojska, zostający pod dowództwemъ Jenerała Negri, przybyli teraz do S. Sebastian, po odebranie zaległego żołду. Каждому zъ нихъ należy się по 30 фунт. ster., а старшему podoficeromъ 40, i tylko pod tymъ warunkiemъ dalej zostawać będą w służbie Królowej, jeśli imъ cały żołдъ zaległy wypłacony zostanie. Ten oddziałъ liczy 54 ludzi; mają atoli tylko 13 koni.

— Karliści znowu zaczęli oblegać Bilbao; i rzucili do miasta trzy bomby, lecz zostali odpędzeni.

z Gaz. Franc.

Karliści umyślili blokować Pampalonę i inne mocne miejsca w Nawarrze, osadzone przez wojska Królowej. W tymъ celu wydałъ stosowne rozkazy Minister Wojny D. Karloza.

Od granic hiszpańskich.

Morning Chronicle udziela następujące doniesienie swojego korespondenta w St. Sebastian pod 7 Czerwca: wszystkie otrzymywane tu zъ глѣби kraju wiadomości potwierdzają, że rozprzeczienie wojska Karolistowskiego coraz się powiększa, i że nieukontentowanie i niezгода pomiędzy dowódcami Karolistowskimi i Ojalaterosami, doszły do najwyższego stopnia. Dwaj zъ ostatnichъ zamordowani zostali przez żołnierzy w Onate, mszczącъ się за ścięcia dopełnione w Estelli. Sądъ wojenny osądziłъ Jenerałów: Vill-real na dożywotnie galery, а Zaristeguy i Elio на śmierć. Kabrera otrzymałъ takōż rozkazъ, а żeby kazałъ rozstrzelać Hrabiego Negri, jeśli by ten zostałъ schwytany. Torresъ znajduje się jeszcze podъ aresztemъ. Półkownikъ Jose Ogerъ zostałъ aresztowany, ponieważ miano nań podejrzenie, że utrzymywałъ korespondencyą zъ Muñagorri, а Verastegui zmieniony

манду Генераль-Маюру Танава. Сверхъ того не проходитъ дня, чтобы тотъ или другой Генераль или Начальникъ небылъ арестованъ. Между Кастильскими и Бискайскими батальонами взаимное неудовольствие. По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Сарре, Мунагорри отправилъ нѣсколько курьеровъ въ Наварру вѣроятно уведомляя своихъ друзей о предстоящемъ своемъ прибытіи. Въ самомъ дѣлѣ настоящее время кажется для него очень благоприятно и еслибы возможно было увѣрить Бискайцевъ о собственныхъ ихъ выгодахъ, то можнобы было надѣяться скорого окончанія войны. Слышно, что агенты Донъ-Карлоса уговаривали солдатъ Англійской артиллерійской бригады оставить службу Королевы предлагая каждому по 10 пиастровъ и свободный проходъ къ Французскимъ границамъ, но до сихъ поръ неимѣли успѣха.

— Въ Байоннѣ 9 Іюня было извѣстно, что Эспартеро съ 16 батал., 500 чел. конницы и нѣсколькими орудіями прибылъ въ Пампелону, почему Карлисты поспѣшно отступили чрезъ Аргу, чтобы занять Ульзамскую долину и воспрепятствовать движеніямъ Генераловъ Королевы къ Валкарлосу. (А.Р.С.З.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 30-го Мая.

По извѣстіямъ изъ Байрута въ Сиріи отъ 11 Мая, Герцогъ Максимиліанъ Баварскій прибылъ въ Иерусалимъ, и радостно приветствуетъ католическимъ населеніемъ. Паша получилъ отъ Ибрагима приказаніе вездѣ лично сопровождать Герцога.

изъ Англ. газ.

Турецкая флотилія, состоящая изъ 50-ти судовъ, съ первыми попутными вѣтрами выйдетъ въ море. Говорятъ, что Капитанъ-Паша, съ частію этихъ судовъ, отправится въ Александрію, гдѣ будетъ имѣть свиданіе съ Мехметомъ-Али. Остальные же суда, въ его отсутствіи, будутъ маневрировать въ Архипелагѣ. Капитанъ-Паша отправляется съ требованіемъ слѣдующихъ портовъ недоимокъ. Хотя Англійскій Французскій и Австрійскій дворы старались миролюбиво окончить несогласія, возникшія между портою и Вице-Королемъ, кажется впрочемъ, что не обойдется безъ непріятельскихъ дѣйствій. Говорятъ, что Султанъ предполагаетъ съѣздить въ малую Азію, для чего и оправится въ Иконіумъ. Утверждаютъ также, что Е. В. самъ поведетъ войска въ Сирію. Иные полагаютъ, что онъ, вмѣстѣ съ флотиліею, отправится въ Иконіумъ. Вѣроятнѣе, что повѣренныя Ахмета-Пашы, отправленные въ Египетъ, ускорять, а не отвратить начатія непріятельскихъ дѣйствій, ибо порта убѣждена, что военныя неудачи въ Сиріи, поколебали твердость души Вице-Короля, и что слѣдуетъ воспользоваться его затруднительнымъ положеніемъ и силою принудить его снова принять прежнія условія, если онъ добровольно на оныя не согласится. (О.Г.Ц.П.)

ЕГИПЕТЪ.

Александрія, 16-го Мая.

Въ *Journal de Smyrne* утверждаютъ, что нельзя ожидать въ скоромъ времени покоренія Друзовъ. Приверженцы Вице-Короля разсѣваютъ благоприятныя для Египтянъ слухи. — Между тѣмъ многочисленныя отряды войскъ идутъ въ Сирію. Говорятъ, что число ихъ простирется до 40,000, и что они соберутся подъ Алепомъ. снаряженіе флота производится съ неутомимою дѣятельностію. Министръ просвѣщенія Муктар-Бей, выѣхавъ въ Сирію, еше сопутствуютъ нѣсколько инженеровъ. (О. Г. Ц. П.)

Санктпетербургское Училище Глухонѣмыхъ.

— Въ Испаніи, въ XVII и XVIII вѣкахъ, двѣданы были первые опыты обучать чтенію и писанью дѣтей, лишенныхъ слуха, а слѣдственно и слова. Опыты сѣи были мало извѣстны и не имѣли слѣдствій. Добродѣтельнаго Аббата де л'Эпе должно считать настоящимъ изобрѣтателемъ труднаго и драгоценнаго искусства дать глухонѣмымъ способность мыслить, и возвратитъ имъ, нѣкоторымъ образомъ, даръ слова. Въ концѣ XVIII вѣка, Аббатъ де л'Эпе учредилъ въ Парижѣ первое заведеніе для образованія глухонѣмыхъ, посвятивъ имъ всю свою жизнь, пожертвовавъ для сего всѣмъ своимъ состояніемъ. Успѣхъ его былъ, однакожъ, не полный. Его ученики знали отвлеченныя идеи, но не понимали ихъ. Сію послѣднюю трудность преодолѣлъ достойный преемникъ его Сикаръ, знаменитый своимъ престоудшіемъ и несчастіями. Слава его училища быстро разнеслась; путешественники считали долгомъ посѣщать его, и вскорѣ ихъ въ Европѣ болѣе 120 съ 3,300 воспитанниками.

Значительная часть находящихся въ Россіи филантропическихъ заведеній обязаны существованіемъ

зосталъ въ доводствѣ черезъ Генерал-Мажора Tapelava. Надто не мѣня ни одинъ день, ажебы ten lub ów Jenera! albo dowódzca nie był aresztowany. Między Kastylskimi a Baskajskimi batalionami wzajemne niezgody. Według ostatnich wiadomości z Sarre, Munagorri wysłał kilku gońców do Nawarry i rozumieją, że zawiadania swoich przyjaciół o blizkiem swém przybyciu. Obecna chwila zdaje się być w rzeczy samej pomyslną dla jego sprawy i jeśli tylko można było przekonać Biskajczyków o własnym ich interesie, tedy możnaby było spodziewać się prędkiego ukończenia wojny. Słychać, że ajenci Don Karlosa namawiali żołnierzy Angielskiej artylleryjskiej brygady, ażeby opuścili służbę Królowej, ofiarując każdemu po 10 piasłrów i wolne przejście do granic Francuzkich, lecz dotąd nie mieli powodzenia.

— W Bayonnie 9 Czerwca było wiadomo, że Espartero z 16 batalionami 500 jazdy i kilką działami przybył do Pampelony, dla czego Karolści znowu śpiesznie cofnęli się przez Argę, ażeby wejść na dolinę Ulzama i przeszkodzić poruszeniom Jenerałów Królowej ku Valcarlos. (А.Р.С.З.)

ТУРЦЯ.

Константинополь, d. 30 Мaja.

Podług wiadomości z Bairut w Syrii pod 11 Maja, Xiążę Maxymilian Bawarski przybył do Jeruzalem, i radośnie był powitany od ludu katolickiego. Basza miał od Ibrahima rozkaz, osobiście wszędzie przeprowadzać Xięcia. (А.Р.С.З.)

z gaz. angielsk.

Flota Turecka, składająca się z 50 żagli, oczekuje tylko pomyslnego wiatru do wypłynienia z portu. Mówią, że Kapudan z większą częścią pomienionej floty uda się do Alexandryi, i tam widzieć się będzie z Mehmed-Ahm; pozostała zaś część, będzie aż do jego powrotu odbywać ćwiczenia na Archipelagu. Żądać ma Kapudan wypłaty należących się Porcie zaległości. Lubo gabinety: Angielski, Francuzki, i Austriacki chciały załatwić ugodliwym sposobem zachodzące między Sułtanem a Vice Królem spory, może jednak przyjsć do kroków nieprzyjacielskich. Mówią, że Sułtan ma się udać przez Smirnę do Iconium, dla zwiedzenia Matej-Azyi; podobnѣm jest atoli do prawdy, że staniena czele wojska i pójdzie do Syrii. Inni mniemają, że Jego Wysokość, łącznie z flotą, uda się do Iconium. Wystanie Achmeta Baszy do Egiptu, raczej podżęgnie wybuch kroków nieprzyjacielskich, niżeli je wstrzyma. Porta bowiem sądzi, że poniesione klęski w Syrii, do tego stopnia upokorzyły Vice-Króla, iż teraz nadeszła naysymślniejsza chwila do użycia względem niego środków przymusu, jeżeli dobrowolnie nie zechce się poddać przyjątem dawniej przez niego warunkom. (G.R.K.P.)

ЕГИПТ.

Alexandrya, 16 Мaja.

Journal de Smyrne mniemają, że nie tak прѣdko będą Друзовіе pokonani, i że wieści korzystne dla Egiptan, rozsiewane są przez stronników Vice-Króla. Tymczasem liczne wojska idą ciągle do Syrii; mają one już 40,000 wynosic, i zgromadzić się przy Alepie. Przygotowania floty postępują śpiesznie. Mucktar-Bej, Minister Oświecenia, wyjechał w przeszłym tygodniu do Syrii z kilku inżynierami. (G.R.K.P.)

Instytut Глухонѣмыхъ въ Petersburgu.

Pierwsze doświadczenia uczenia czytać i pisać dzieci pozbawionych sluchu, a témsamém i mowy, czyniono w Hiszpanii, w XVII i XVIII wieku; lecz te były mało znane i bezowocne. Dobroczynnego xiędza de l'Epée uważać należy za prawdziwego wynalazcę trudnej i nieoszacowanej sztuki, przez którą nadaje się głuchoniemym zdolność myślenia, i przywraca im poniekąd dar mowy. Przy końcu XVIII wieka, xiądz de l'Epée urządził w Paryżu pierwszy zakład dla nauki głuchoniemych; poświęciwszy im całe swe życie, i poniosłszy w ofierze całe swoje mienie. Z tém wszystkiém niezupełnie mu się w tej mierze powiodło: Uczniowie jego nabywali odrębných wyobrażeń, lecz ich nie pojmovali. Tę ostatnią trudność przełamał godny jego następcy Siccard, znany ze swojej naturalności i przygód. Prędko rozniósł się wieść jego szkoły; podróżni poczytywali sobie za obowiązek zwiedzanie tejże, i wkrótce zaczęto wszędzie podobne zaprowadzać Instytutu. Teraz liczą ich w Europie przeszło 120, a uczniów w tychże 3,300.

Znaczna część istniejących w Rossyi zakładów filantropicznych winna istnienie swe litosciwemu sercu Gł-

своимъ сиротоблю Императрицы Маріи Фёдоровны. Ея же щедротами основано, въ 1806 году, и Училище Глухонѣмыхъ. Заведеніе сіе скоро достигло довольно цвѣтущаго состоянія, такъ что одинъ изъ нашихъ путешественниковъ (Г. Сенаторъ *Сумароковъ*) посѣщая, въ 1820 году, Парижское заведеніе для глухонѣмыхъ, отдавалъ въ нѣкоторыхъ отношеніяхъ преимущество Петербургскому Училищу. Онъ сожалѣлъ только о томъ, что сіе послѣднее закрыто для публики.

Заведеніе состоитъ изъ двухъ отдѣленій: одного для мальчиковъ, а другаго для дѣвицъ. При посѣщеніи нашемъ отдѣленія для мальчиковъ, мы вполне удостовѣрились въ справедливости словъ Русскаго путешественника. Порядокъ, удобство помѣщенія, чистота не оставляютъ ничего желать; усѣхи воспитанниковъ доказываютъ хорошую методу обученія и искусство наставниковъ. Дѣти, осужденныя судьбою на жизнь чисто матеріальную, и коихъ кругъ понятій долженъ быть такъ тѣсенъ, получаютъ здѣсь такое умственное и нравственное образованіе, какое можетъ получить человекъ мыслящій и одаренный всеми чувствами. Посѣтителю дѣлали воспитанникамъ, находившимся тогда въ классахъ, вопросы о разныхъ предметахъ, и между прочимъ, о предметахъ отвлеченныхъ, изъ коихъ нѣкоторые были довольно трудные для глухонѣмыхъ; напр., показать различіе между воображеніемъ и фантазією; опредѣлить синонимы: скорбь, грусть и печаль. И воспитанники, не задумываясь, писали прекрасные ответы. Вообще, при обученіи глухонѣмыхъ, всего труднѣе дать имъ ясное понятіе объ отвлеченностяхъ, и не всѣ они въ равной степени къ сему способны. Въ здѣшнемъ заведеніи, трудность сію, особенно въ послѣднее время, успѣшно побѣдили.

Заведеніе находится подъ Высочайшимъ покровительствомъ Ихъ Императорскихъ Величествъ, и состоитъ въ вѣдомствѣ Опекунскаго Совѣта. Число воспитанниковъ должно быть 100: 60 мальчиковъ и 40 дѣвицъ. Курсъ ученія продолжается 10 лѣтъ; изъ коихъ пять для первоначальнаго образованія, и пять для обученія наукамъ. По окончаніи перваго курса, воспитанники, смотря по сословію, къ которому принадлежатъ ихъ родители, и по собственнымъ способностямъ, или учатся какому нибудь мастерству, или занимаются дальнѣйшимъ усовершенствованіемъ въ наукахъ. Предметы преподаванія суть: 1) Законъ Божій, Священная Исторія и Нравственность; 2) языки Русскій и Французскій; 3) Исторія и Географія, какъ Всеобщая, такъ и Россійская; 4) Арифметика и начала Геометріи; 5) полезныя познанія о разныхъ случаяхъ гражданской жизни, о Естественной Исторіи и о физикѣ; 6) Числосчисаніе, черченіе и рисованіе; 7) Танцованіе и Гимнастика; 8) Ремесла и рукодѣлія. Изъ ста воспитанниковъ, положенныхъ въ училищѣ, опредѣляются 80 вакансій безъ платежа, и 20 для пансіонеровъ. Частный человекъ, желающій помѣститъ пансіонера въ Училище, долженъ подать просьбу въ Опекунскій Совѣтъ, и вносить ежегодно 800 рублей.

Кромѣ сего заведенія, существуетъ въ Россіи еще небольшое въ Москвѣ, имѣющее, кажется, не болѣе 10 воспитанниковъ.

Число глухонѣмыхъ, въ отношеніи къ цѣлому народонаселенію, не вездѣ одинаково. Ихъ всего болѣе въ странахъ гористыхъ, гдѣ приходится иногда на 100 человекъ пять глухонѣмыхъ. Среднимъ числомъ полагаютъ ихъ отъ 5 до 6 на 1,000 жителей; посему въ Россіи находилось бы отъ 20 до 30,000 глухонѣмыхъ; только малая часть изъ нихъ получаетъ образованіе, всѣ прочіе влечутъ жизнь самую жалкую, будучи въ тягость, какъ обществу, такъ и роднымъ. Болѣе 30 лѣтъ прошло со времени основанія Училища, и нѣтъ послѣдователей благому примѣру. Чему приписать это? Нельзя думать, чтобы родственники глухонѣмыхъ не заботились о ихъ воспитаніи; вѣроятно они не знаютъ, что существуютъ средства помощи, что въ здѣшнемъ Училищѣ образуютъ наставниковъ, которыхъ имѣть гораздо труднѣе, чѣмъ для всякаго другаго преподаванія.

Послѣдователи Мальтуса вооружаются противъ многихъ заведеній, которыя учреждены съ цѣлью облегчать участь страждущаго человечества, но которыя, вмѣсто того, увеличиваютъ зло: противъ домовъ призванія престарѣлыхъ, противъ воспитательныхъ домовъ, и другихъ. Но заведенія, подобныя институтамъ для глухонѣмыхъ, слѣпыхъ, не подлежатъ сему разряду. Къ распространенію подобныхъ заведеній должны стремиться усилія просвѣщенныхъ друзей человечества. Правительство во всемъ хорошемъ подаетъ у насъ примѣры: слѣдовать сему примѣру дѣло частныхъ благотворителей. Во многихъ иностранныхъ Государствахъ, большая часть богоугодныхъ заведеній учреждены и содержатся частными лицами. (С. П.)

SARZOWEJ MARYI FEODORÓWNY. Jej hojność dała także początek w r. 1806 i szkole głuchoniemych. Zakład ten wkrótce przyszedł do dosyć kwitnącego stanu, tak, że jeden z naszych podróżnych (P. Senator *Sumarokow*), zwiedzając w r. 1820 Paryżki Instytut głuchoniemych, pod niektórymi względami oddawał szkole Petersburskiej pierwszeństwo. Ubolewał tylko nad tē, że ta ostatnia zamknięta jest dla publiczności.

Zakład ten składa się z dwóch oddziałów: jednego dla chłopców, drugiego dla dziewcząt. Przy zwiedzeniu pierwszego oddziału przekonaliśmy się w zupełności, jak dalece twierdzenia Rossyjskiego podróżnego są sprawiedliwe. Porządek, dogodność w pomieszczeniu, czystość, nic do żądania nie zostawiają; postępy wychowawców dowodzą dobrej metody uczenia i biegłości nauczycieli. Dzieci, skazane przez los na życie materjalne i których obręb pojęć miał być tak ścieśniony, nabywają tu takiego umysłowego i moralnego wykształcenia, jakiego nabyć może człowiek myślący i wszystkiemi zmysłami obdarzony. Odwiedzający zadawali uczniom, podówczas w klasach będącym, pytania w różnych przedmiotach, a między innemi w przedmiotach oderwanych z których kilka było dosyć trudnych dla głuchoniemych, jako to n. p. wykazać różnicę, zachodzącą pomiędzy wyobrażeniem a fantazją; oznaczyć synonimy: smutek, żal i strapienie; a uczniowie bez namyślenia się pisali wyborne na to wszystko odpowiedzi. W ogólności, w uczeniu głuchoniemych najtrudniej jest dać im jasne pojęcie o przedmiotach oderwanych; nie wszyscy też z nich zarówno są do tego usposobieni. W tutejszym zakładzie, trudność tę, szczególnie w ostatnich czasach, skutecznie przełamano.

Zakład ten zostaje pod Najwyższą opieką Ich Cesarskich Mości, a pod zawiadywaniem Rady opiekuńczej. Liczba uczniów powinna być 100; chłopców 60, dziewcząt 40. Kurs nauk trwa lat 10, z których 5 poświęconych jest początkowemu ukształceniu, a drugie 5, naukom. Po skończeniu pierwszego kursu, wychowawcy, stosownie do stanu ich rodziców, oraz własnych zdolności, albo się uczą jakiego rzemiosła, albo też dalej ćwiczą się w naukach. Przedmioty wykładowe są następujące: 1) Nauka Religii, Historia święta i nauka moralna, 2) języki: Rossyjski i Francuzki; 3) Historia i Geografija, tak powszechna, jako też Rossyjska; 4) Arytmetyka i początki Geometrii; 5) wiadomości pożyteczne, dotyczące różnych zdarzeń życia cywilnego. Historii naturalnej i Fizyki; 6) Kaligrafija i rysunki; 7) Tańce i Gimnastyka; 8) Rzemiosła i rękodzieła. W przepisanej dla szkoły liczbie 100 wychowawców, 80 jest stypendystów Rządowych, a 10 pensyonarzy płatnych. Prośba o przyjęcie pensyonarza, za którego płać się rocznie 800 rubli as., podaje się do Rady opiekuńczej.

Oprócz tego zakładu, istnieje jeszcze w Rossyi drugi, mniejszy, w Moskwie, który podobno nie ma więcej uczniów, jak 10.

Liczba głuchoniemych, w stosunku do całej ludności, nie wszędzie jest jednostayna. Najwięcej ich bywa w okolicach górzystych: bo niekiedy przypada 5 głuchoniemych na 100 ludzi. W przecięciu rachują 5 do 6 głuchoniemych na 1000 mieszkańców; zatem w Rossyi byłoby 20 do 30,000; lecz mała tylko ich część pobiera wychowanie, gdy tymczasem wszyscy ino pędzą najsmutniejsze życie, będąc ciężarem i dla społeczności i dla krewnych. Trzydzieści lat z górą upłynęło od czasu założenia szkoły, a nie masz dotąd naśladowców dobrego przykładu. I czemuż to przepisać? Nie podobna mniemać, aby krewni głuchoniemych obojętni byli na ich wychowanie; lecz nie wiedzą zapewne, że u nas istnieją środki podania im pomocy; że w tutejszym Instytucie kształcą się nauczyciele, o których daleko jest trudniej, jak o nauczycieli każdego innego przedmiotu.

Zwolennicy Malthusa powstają na wiele rodzajów zakładów, mających wprawdzie na celu ulżenie losu cierpiącej ludzkości, lecz zamiast tego, powiększających zło samo; jako to: na domy przytułku dla osób zgrzybiałych, na domy wychowania, i inne. Lecz zakłady takie, jakimi są instytuta głuchoniemych, ślepych, nie należą bynajmniej do tego rzędu. Do rozkrzewienia takich zakładów zmierzać powinny usiłowania światłych przyjaciół ludzkości. Rząd we wszystkiem dobrem daje u nas przykład: naśladować go, jest rzeczą dobroczynców prywatnych. W wielu krajach zagranicznych, większa część zakładów dobroczynnych, wina swój początek i utrzymanie osobom prywatnym.

(P. P.)